

JO SPENCE

Més enllà de la imatge perfecta

Presentació a mitjans de comunicació: DIMECRES 26 OCTUBRE, 11:00h.

Inauguració: 26 d'octubre de 2005, 19:30h.

Dates de l'exposició: del 27 d'octubre de 2005 al 15 de gener de 2006

Comissaris: Jorge Ribalta i Terry Dennett

Producció: Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

Aquesta exposició mira de presentar un recorregut exhaustiu pel treball de Jo Spence, des de mitjan anys setanta fins a la seva mort el 1992, i intenta abordar la seva feina en un sentit ampli, que permeti reconstruir el procés de l'artista des de les preocupacions politicopedagògiques inicials fins al desenvolupament dels processos d'escenificació i de fototeràpia. El seu plantejament és biogràfic, ja que l'autorepresentació és un eix central del treball, incloent-hi la malaltia i la mort.

Jo Spence (Londres, 1934-1992) va ser una artista crucial en els debats sobre la fotografia i la crítica de la representació durant els anys setanta i vuitanta. Autora i model de les seves imatges, Spence va fer de la fotografia un instrument de rebel·lió i de teràpia per afrontar les patologies generades per les formes de vida que reproduïen les imatges dominants a l'esfera cultural.

L'obra de Spence es caracteritza per l'ús informal i heterodox dels mètodes artístics. A l'hora de dur-la a terme, tant en solitari com amb un ampli ventall de col·laboradors, fa servir imatges i textos constantment reciclats, reelaborats i reutilitzats, i refusa la idea d'imatge o obra original. La seva activitat beu de fonts de l'avantguarda històrica, de l'acadèmia i la teoria crítica, així com dels gèneres populars, sense atènyer-se completament a cap en concret.

Després d'haver passat per diverses professions, Spence es va establir com a fotògrafa professional l'any 1967, i es va especialitzar en retrats d'estudi i fotografia d'actors. Però el 1973 va decidir reorientar la seva carrera i va organitzar una primera exposició, *Children Photographed*, en la qual explorava la manera com es construeixen, a través dels usos socials i mediàtics de la fotografia, algunes imatges dominants de la infància. Així mateix, va fer projectes sobre la vida dels gitans i la població nòmada i va iniciar una investigació sobre les formes de treball invisible de les dones, que va sorgir de la seva implicació, a partir d'aquell moment, amb el moviment feminista.

Juntament amb Terry Dennett (co-comissari d'aquesta exposició al MACBA) va fundar el Photography Workshop, una organització independent dedicada a l'educació, els tallers de fotografia per a infants i grups desfavorits, i la investigació i la difusió de la fotografia política.

Cap al final dels anys setanta, en dues sèries titulades *Beyond the Family Album* (1978-79) i *Remodelling Photo History* (1982), Spence aborda dos dels espais discursius centrals de la fotografia: l'àlbum familiar i la historiografia fotogràfica, respectivament. La primera d'aquestes sèries és una reivindicació de les pràctiques fotogràfiques populars i, alhora, una crítica dels mites socials i culturals sobre la institució familiar que tenen en l'àlbum fotogràfic un dels seus fonaments. El treball es centra en els silencis i les absències que mai no recullen els arxius familiars: les morts, els divorcis, els traumes, les malalties, els abusos, etc. La segona sèrie revela els pressupòsits ideològics de la historització i la crítica del discurs de la fotografia moderna, en un intent de subvertir radicalment la idea de la fotografia com a mirall i finestra al món.

El 1982, l'any en què li van diagnosticar un càncer de pit, el treball de Jo Spence va passar a centrar-se en qüestions sobre la representació de la salut amb relació a la condició de gènere i classe, així com en els processos de teràpia fotogràfica. *The Picture of Health?* (1982-1991) és una sèrie central d'aquest període, en la qual Spence va documentar la seva experiència i el procés de la primera operació que li van fer. El treball d'aquesta sèrie es va prolongar durant gairebé una dècada al llarg de diverses reelaboracions. La sèrie narra i critica els processos d'infantilització, victimització i despersonalització que experimenta el malalt durant el tractament de la malaltia, així com la vida quotidiana amb la malaltia i la recerca de nous hàbits i teràpies alternatives. Spence va començar també a desenvolupar innovadors treballs fototerapèutics utilitzant tècniques d'escenificació dramatitzada inspirades en el teatre èpic de Brecht i en el "teatre de l'oprimit" d'Augusto Boal.

Jo Spence va continuar treballant fins que va morir, al juny del 1992.

Per a més informació i/o material gràfic:
Servei de Premsa i RRPP del MACBA
Plaça dels Àngels, 1 - 08001 Barcelona
Tel. 93 412 08 10 - fax 93 412 46 02
e-mail: press@macba.es

JO SPENCE

Més enllà de la imatge perfecta

Inauguració: 26 d'octubre de 2005, 19:30h.

Dates de l'exposició: del 27 d'octubre de 2005 al 15 de gener de 2006

Comissaris: Jorge Ribalta i Terry Dennett

Producció: Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

Aquesta exposició mira de presentar un recorregut exhaustiu pel treball de Jo Spence, des de mitjan anys setanta fins a la seva mort el 1992, i intenta abordar la seva feina en un sentit ampli, que permeti reconstruir el procés de l'artista des de les preocupacions politicopedagògiques inicials fins al desenvolupament dels processos d'escenificació i de fototeràpia. El seu plantejament és biogràfic, ja que l'autorepresentació és un eix central del treball, incloent-hi la malaltia i la mort.

Jo Spence (Londres, 1934-1992) va ser una artista crucial en els debats sobre la fotografia i la crítica de la representació durant els anys setanta i vuitanta. El seu treball fotogràfic, inspirat per l'obra de Bertolt Brecht i de John Heartfield, entre altres, explora les formes de construcció d'identitats socials i proposa una reapropiació subjectiva dels usos majoritaris i populars de la imatge. Autora i model de les seves imatges, Spence va fer de la fotografia un instrument de rebel·lió i de teràpia per afrontar les patologies generades per les formes de vida que reproduïen les imatges dominants a l'esfera cultural.

L'obra de Spence es caracteritza per l'ús informal i heterodox dels mètodes artístics. A l'hora de dur-la a terme, tant en solitari com amb un ampli ventall de col·laboradors, fa servir imatges i textos constantment reciclats, reelaborats i reutilitzats, i refusa la idea d'imatge o obra original. La seva activitat beu de fonts de l'avantguarda històrica, de

l'acadèmia i la teoria crítica, així com dels gèneres populars, sense atènyer-se completament a cap en concret. El treball artístic de Spence se solapa amb el treball teòric, docent, professional, personal, terapèutic i lúdic. L'extensa producció escrita d'aquesta artista és també resultat d'un procés de reelaboració constant basat en la lògica del bricolatge i del muntatge.

Després d'haver passat per diverses professions, Spence es va establir com a fotògrafa professional l'any 1967, i es va especialitzar en retrats d'estudi i fotografia d'actors. Però el 1973 va decidir reorientar la seva carrera i va organitzar una primera exposició, *Children Photographed*, en la qual explorava la manera com es construeixen, a través dels usos socials i mediàtics de la fotografia, algunes imatges dominants de la infància. Així mateix, va fer projectes sobre la vida dels gitans i la població nòmada i va iniciar una investigació sobre les formes de treball invisible de les dones, que va sorgir de la seva implicació, a partir d'aquell moment, amb el moviment feminista. Juntament amb Terry Dennett va fundar el Photography Workshop, una organització independent dedicada a l'educació, els tallers de fotografia per a infants i grups desfavorits, i la investigació i la difusió de la fotografia política. El Photography Workshop incloïa un espai d'exposicions, la Half Moon Gallery, oferia recursos per a la producció fotogràfica i publicava la revista *Camerawork*.

Durant aquesta època Spence va fundar també el col·lectiu Hackney Flashers, amb el qual va fer projectes com *Women and Work* (1975) i *Who's Still Holding the Baby?* (1976). Aquest últim és una demanda de guarderies en un barri popular de Londres. Aquests projectes rebutgen el model dominant del professional de la fotografia i situen el treball visual en un camp més ampli, en el qual l'educació i l'activisme són indissociables de l'anàlisi i la producció d'imatges. És significativa la reivindicació constant de Spence de la dimensió educativa del seu treball fotogràfic; ella mateixa es definia com a "fotògrafa educadora". A partir d'aquesta pràctica, que reclamava un amateurisme entès com a autoeducació, Spence recuperava tradicions de fotografia política amateur del període d'entreguerres –que el cànon de la fotografia moderna ha deixat de banda–, en particular el moviment internacional de la fotografia dels treballadors i de les lligues de cinema i fotografia, vinculat a l'època del Front Popular dels anys trenta.

Des del primer moment l'obra de Spence planteja una crítica del model humanista modern de la fotografia documental, basat en una concepció naturalista de la veritat fotogràfica i en una representació dels desfavorits com a víctimes. Cap al final dels anys setanta, i en sintonia amb les pràctiques de crítica de la representació –que van recollir el llegat del conceptualisme i van adoptar críticament el documental–, en dues sèries titulades *Beyond the Family Album* (1978-79) i *Remodelling*

Photo History (1982) Spence aborda dos dels espais discursius centrals de la fotografia: l'àlbum familiar i la historiografia fotogràfica, respectivament. La primera d'aquestes sèries és una reivindicació de les pràctiques fotogràfiques populars i, alhora, una crítica dels mites socials i culturals sobre la institució familiar que tenen en l'àlbum fotogràfic un dels seus fonaments. La sèrie se centra en els silencis i les absències que mai no recullen els arxius familiars: les morts, els divorcis, els traumes, les malalties, els abusos, etc. El segon treball revela els pressupòsits ideològics de la historització i la crítica del discurs de la fotografia moderna, en un intent de subvertir radicalment la idea de la fotografia com a mirall i finestra al món.

El 1982, l'any en què li van diagnosticar un càncer de pit, el treball de Jo Spence va passar a centrar-se en qüestions sobre la representació de la salut amb relació a la condició de gènere i classe, així com en els processos de teràpia fotogràfica. *The Picture of Health?* (1982-1991) és una sèrie central d'aquest període, en la qual Spence va documentar la seva experiència i el procés de la primera operació que li van fer. El treball d'aquesta sèrie es va prolongar durant gairebé una dècada al llarg de diverses reelaboracions. La sèrie narra i critica els processos d'infantilització, victimització i despersonalització que experimenta el malalt durant el tractament de la malaltia, així com la vida quotidiana amb la malaltia i la recerca de nous hàbits i teràpies alternatives.

Spence va començar també a desenvolupar innovadors treballs fototerapèutics utilitzant tècniques d'escenificació dramatitzada inspirades en el teatre èpic de Brecht i en el "teatre de l'oprimit" d'Augusto Boal. L'any 1984 va iniciar experiències de fototeràpia amb Rosy Martin i altres col·laboradors, com David Roberts i Tim Sheard, i va prestar un interès particular al potencial polític i alliberador dels relats de vida i la reescenificació d'experiències familiars traumàtiques, com ara la relació entre mare i filla o la imposició de models de conducta a partir del gènere i la classe, temes tots vinculats a les seves investigacions sobre l'àlbum familiar. Al final dels anys vuitanta, aquestes escenificacions van culminar en sèries com *Libido Uprising* (1989) i *Narratives of Dis-Ease* (1990). Aquest darrer va ser pràcticament l'últim treball de Jo Spence, que l'any 1990 va patir els primers símptomes de reactivació de la malaltia, encara que va continuar treballant fins que va morir, al juny del 1992.

Jo Spence buscava la construcció d'un públic minoritari, nou i específic, i s'oferia com a model o mètode de treball perquè se n'apropiés d'una manera informal aquest públic, no identificat a priori amb el públic artístic –que tampoc no pretenia excloure–, sinó més aviat amb col·lectius com ara grups feministes, grups de teràpia, estudiants, organitzacions sindicals i de treballadors, tallers fotogràfics, centres de barri, etc. El seu treball postula que el procés d'experimentació,

aprenentatge i autorepresentació no s'ha de desvincular de la seva funció epistemològica i política original, ni congelar-se en la simple producció d'obres acabades; i que cal anar més enllà dels límits de la fetitxització i la cosificació a la qual està sotmès qualsevol treball artístic a l'esfera pública. És comprensible, doncs, la dificultat de Spence per situar la seva activitat dins les demandes i les expectatives normatives i professionals del treball artístic, com també la dificultat del museu per donar a conèixer aquesta activitat sense monumentalitzar-la.

ACTIVITAT AL VOLTANT DE L'EXPOSICIÓ

Dimecres 16 de novembre, a les 19.30 h

Representacions de la salut i la higiene amb relació al gènere.

Taula rodona amb Jesús González Requena i Neus Carbonell, moderada per Enric Berenguer.

Auditori del MACBA

Entrada gratuïta. Aforament limitat

L'EXPOSICIÓ HA COMPTAT AMB EL SUPORT DEL BRITISH COUNCIL
